

Tanks, banks και think tanks

ή πώς το πάντειο πανεπιστήμιο συμβάλλει στη χάραξη της
εξωτερικής πολιτικής του ελληνικού κράτους

Η μπροσούρα «τανκς, *banks* και *think tanks*» κυκλοφόρησε τον Ιούνιο του 2008, ως απόρροια μίας συλλογικής δουλειάς μηνών των συντρόφων και συντροφισσών που δραστηριοποιούμαστε στο αντιεξουσιαστικό στέκι παντείου. Αντιλαμβανόμαστε ότι, λόγω του μεγάλου όγκου των πληροφοριών, μπορεί κάποιες πτυχές του ζητήματος να μας διέφυγαν. Επιφυλασσόμαστε, όμως, να καλύψουμε το κενό. Η μπροσούρα διακινείται χωρίς αντίτιμο. Μπορείτε να μας βρείτε στο ισόγειο του γυάλινου κτιρίου ή να επικοινωνήσετε μαζί μας στο e-mail steki_pan@yahoo.gr.

Αν η ορατή λειτουργία του πανεπιστημίου, ως το τελικό στάδιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αντανακλά τις αξίες του κυρίαρχου συστήματος και παρέχει τις γνώσεις, κατάλληλες για να καλύψουν τις ανάγκες της παραγωγής, υπάρχει και η λιγότερο φανερή αλλά πλέον ουσιαστική λειτουργία του που αφορά την άμεση εξυπηρέτηση των κυριαρχικών συμφερόντων, δηλαδή τον επιστημονικό σχεδιασμό και τεκμηρίωση των επιλογών του κράτους και του κεφαλαίου τόσο εντός του ελλαδικού χώρου όσο και εκτός αυτού. Και αν αυτό δεν γίνεται αρκετά κατανοητό κοιτάζοντας το γνωστικό περιεχόμενο των μαθημάτων στα περισσότερα ΑΕΙ, αρκεί κανείς να κοιτάξει ποιος είναι ο ρόλος των διάφορων μεταπτυχιακών προγραμμάτων και κυρίως των ερευνητικών ινστιτούτων που συνεργάζονται ή ανήκουν στα πανεπιστήμια.

Ο επίσημος όρος think tank (δεξαμενή σκέψης) χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στις ΗΠΑ, το 1959, για ομάδες εργασίας, οι οποίες είχαν ως σκοπό την υποστήριξη της διοίκησης των ενόπλων δυνάμεων για βελτιστοποίηση των αποφάσεων της. Ήδη όμως, από το 1830 και κυρίως στη Μ.Βρετανία δημιουργούνται ινστιτούτα που επικεντρώνονται σε ζητήματα εθνικής άμυνας και υποθέσεις ασφάλειας. (Ινστιτούτο RUSI, - Royal United Institute of Defense and Security Studies, ύστερα από πρωτοβουλία του Δούκα του Ουέλινγκτον.

Από τα τέλη του 19ου-αρχές 20ου αιώνα παρατηρείται η εμφάνιση ενός νέου τύπου διανοούμενου. Είναι η μετάβαση από τον καθολικό διανοούμενο του παρελθόντος (κάτοχος της καθολικής γνώσης, των αξιών - φιλόσοφος) στον ειδικό επιστήμονα (υπερκαταρτισμένο, αυθεντία στον τομέα του). Η αλλαγή αυτή λαμβάνει χώρα σε μια εποχή κοινωνικών μεταβολών που σχετίζονται με την ανάπτυξη της τεχνολογίας και την αύξηση του όγκου των πληροφοριών, τις επιχειρούμενες αλλαγές στην παραγωγική διαδικασία καθώς και σε άλλους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Οι ολέθριες συνέπειες των δύο παγκόσμιων πολέμων, παράλληλα και με ένα κλίμα κοινωνικής αμφισβήτησης και κρίσης αξιών που διαμορφώνονται μεταπολεμικά, δημιουργεί την ανάγκη επαναπροσαρμογής της καπιταλιστικής κυριαρχίας και απόσπασης της κοινωνικής συναίνεσης. Την περίοδο αυτή εμφανίζονται και τα think tank με τη σύγχρονη πλέον μορφή τους.

Έτσι από το 1970 και ύστερα, όπου παρατηρείται μεγάλη άνθιση των ερευνητικών κέντρων-ινστιτούτων η δραστηριότητα τους επεκτείνεται και σε άλλους τομείς, σχετικούς με την οικονομία, εξωτερική πολιτική, διεθνείς σχέσεις ανάπτυξη κ.α

τα ινστιτούτα στις μέρες μας

Τα think tank σήμερα αυτοπροσδιορίζονται ως ινστιτούτα, κέντρα ερευνών, ιδρύματα μελέτης, αποτελούν στην ουσία μια οργανωμένη προσπάθεια από την πλευρά του κράτους επεξεργασίας κοινωνικών δεδομένων, διαχείρισης πολιτικών ζητημάτων και χάραξης πολιτικής.

Επανεκτιμούνται από κρατικούς αξιωματούχους, στελέχη εταιριών και φυσικά πανεπιστημιακούς καθηγητές. Η χρηματοδότηση τους, είναι είτε κρατική (υπουργεία, κρατικοί φορείς) είτε ιδιωτική (εταιρίες, ιδιώτες)

Σ' ένα πλέγμα παραγωγής, διακίνησης, απορρόφησης, εργαλειοποίησης και κατανομής της γνώσης το οποίο περιλαμβάνει πανεπιστήμιο, ιδιωτικό κεφάλαιο και κράτος έρχονται να προστεθούν τα ερευνητικά ινστιτούτα ως καταλυτικός παράγοντας αποτελεσματικότερης διεξαγωγής αυτής της διαδικασίας.

Τα ερευνητικά ινστιτούτα διακρίνονται σε αυτά που ανήκουν στα πανεπιστήμια, είναι δηλαδή οργανικά κομμάτια του και σε κείνα που συνδέονται με τις σχολές μέσω των πανεπιστημιακών καθηγητών. Παράλληλα το «έργο» τους εποπτεύεται και αξιολογείται από τις επιτροπές των αντίστοιχων υπουργείων. Τέλος, το αντικείμενο των ερευνών τους καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τις ανάγκες του κεφαλαίου.

Όσον αφορά τους πανεπιστημιακούς καθηγητές, λόγω αυτής τους ακριβώς της ιδιότητας, είναι οι πλέον κατάλληλοι για το πρόγραμμα των ινστιτούτων καθώς παράγουν και τροφοδοτούν με την απαραίτητη γνώση, τις ανάγκες των ερευνών, τις ανάγκες δηλαδή του κράτους και των αφεντικών.

Οι καθηγητές-μέλη των ινστιτούτων, με το κύρος του ακαδημαϊκού-επιστήμονα φέρουν εις πέρας έρευνες έχοντας την απαραίτητη συνεισφορά του έμφυχου υλικού, δηλαδή των μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών τους, που με την προσδοκία μιας καριέρας, της ανέλιξης και του βαθμού, μιας πολλά υποσχόμενης υποτροφίας ή έστω μια σίγουρης θέσης, εποφθαλμιώντας την πολυπόθητη έδρα ενός πανεπιστημίου ή μιας εταιρείας, κάνουν την χαμηλοδουλειά. Άλλωστε, οι θεματικές πολλών μεταπτυχιακών και διδακτορικών καθορίζονται βάσει των αναγκών των ερευνητικών προγραμμάτων των ινστιτούτων. Η σχέση μεταξύ καθηγητών-μελών και φοιτητών-έμφυχου υλικού μοιάζει σε πολλές περιπτώσεις, με τη σχέση εργοδότη-εργαζομένου. Ουσιαστικά, οι φοιτητές εργάζονται, καθώς παράγουν έργο και γνώση συνήθως μάλιστα άμισθα ή χαμηλόμισθα, και το χειρότερο, αδιαμαρτύρητα καθώς δεν αντιλαμβάνονται την εργασία του ως τέτοια. Πρόκειται λοιπόν, για μια διαδικασία που αναπαράγει σχέσεις εκμετάλλευσης και ιεραρχίας.

Όσο και αν σύμφωνα με την κυρίαρχη άποψη το πανεπιστήμιο είναι «ελεύθερος χώρος διακίνησης ιδεών» σύμφωνα με την δικιά μας άποψη ο ρόλος του είναι πολύ διαφορετικός. Η αντίληψη του πανεπιστημίου-ναού της γνώσης βασίζεται στην πεποίθηση ότι πλέον είναι η επιστήμη αυτή που πρεσβεύει στην "απόλυτη αλήθεια" (σε αντίθεση με την θρησκεία παλαιότερα). Η επιστήμη, λοιπόν, φαντάζει σαν η μόνη αξιόπιστη πηγή άντλησης απαντήσεων για καθετί στον κόσμο, ταυτιζόμενη με μία αφηρημένη "πρόοδο" της ανθρωπότητας. Έτσι, με όπλο την φαινομενική τους ουδετερότητα, ο επιστημονικός λόγος καθώς και η επιστημονική κοινότητα συνολικά, αποτελούν ένα καθοριστικό παράγοντα άσκησης εξουσίας.

Κάθε πανεπιστήμιο αναλαμβάνει το κομμάτι που του αναλογεί. Και αν οι κοινωνικές-ανθρωπιστικές επιστήμες (άρα και το Πάντειο και τα σχετικά ινστιτούτα) διεκπεραιώνουν το ένα κομμάτι (ιδεολόγημα της μηδενικής ανοχής, κατασκευή προτύπου του εγκληματία, συνεισφορά στη διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής κ.α), οι θετικές επιστήμες αναλαμβάνουν το τεχνικό κομμάτι παρέχοντας τους υλικούς όρους πραγμάτωσης των επιλογών της κυριαρχίας (σύγχρονα συστήματα ελέγχου, πολεμική βιομηχανία, χωροταξικές αναπλάσεις, βιοτεχνολογία κλπ), -βλ. παράρτημα 1

όταν ο ιμπεριαλισμός είναι ελληνικός...

Η γενιά της δεκαετίας του '80 και μετά έχει γαλουχηθεί με την αντίληψη της «φτωχής, πλην τίμιας, ελλαδίτσας». Τέσσερις λέξεις γύρω από τις οποίες έχει δομηθεί μία ολόκληρη μικροαστική ηθική και ιδεολογία, η οποία έρχεται να συμπληρώσει την άλλη διαταξική ιδεολογία που ακούσει στο όνομα «αντιαμερικανισμός». Και σίγουρα, αυτές οι δύο ιδεολογίες είναι πάνω στις οποίες στηρίζεται η εξωτερική πολιτική του ελληνικού κράτους, εξασφαλίζοντας συναίνεση στο εσωτερικό ενώ την ίδια στιγμή γίνεται κυρίαρχο του διπλωματικού παιχνιδιού στον βαλκανικό, κυρίως, χώρο.

Η ελληνική εξωτερική πολιτική αποτελεί σημείο αιχμής στους σχεδιασμούς της εκάστοτε κυβερνητικής διαχείρισης της εξουσίας. Κάτι λίγο ο ηγεμονικός ρόλος του ελληνικού κράτους στην βαλκανική, κάτι λίγο τα διπλωματικά παιχνιδάκια φλερταρίσματος με τις «υπερδυνάμεις» του πλανήτη (βλ. ΗΠΑ, Ρωσία, Κίνα), όλα αυτά σίγουρα απαιτούν σχεδιασμό και στρατηγική για την επίτευξη των στοχεύσεων. Όταν μιλάμε για εξωτερική πολιτική μιλάμε για υπόγειες διαπραγματεύσεις, για κλίκες και ανίερές συμμαχίες, για διπλωματία και

ανταλλάγματα, για πολέμους και θανάτους. Και μέσα σε αυτή τη διαμορφωθείσα κατάσταση τα ερευνητικά ινστιτούτα έχουν τη σημαίνουσα θέση που τους αντιστοιχεί.

Κεντρικό σχεδιασμό στην εξωτερική πολιτική του ελληνικού κράτους κατέχει ο επεκτατικός του προσανατολισμός στην ευρύτερη περιοχή της βαλκανικής. Η οικονομική διείσδυση στα βαλκανικά κράτη αυτομάτως αποκτά και πολιτικά χαρακτηριστικά από τη στιγμή που εξαγοράζονται και ελέγχονται από το ελληνικό κεφάλαιο οι νευραλγικοί καπιταλιστικοί τομείς ενός κράτους (ρεύμα, πετρέλαιο, τράπεζες, αλυσίδα τροφίμων, κατασκευές). Και για του λόγου το αληθές, τα στατιστικά στοιχεία που δίνονται κατά καιρούς από επίσημες πηγές (υπουργείο εξωτερικών, κατά τόπους πρεσβείες) έρχονται να υποστηρίξουν την παραπάνω θέση μας. *Πίσω από τους κενούς αριθμούς και τις ποσοστώσεις κρύβεται ο ιμπεριαλισμός του ελληνικού κράτους.*

Στο *Αλβανικό κράτος* το ελληνικό κεφάλαιο κατατάσσεται στην πρώτη θέση μεταξύ των ξένων επενδυτών με κεφάλαια που υπερβαίνουν τα 400 εκατομμύρια δολάρια. Ξεχωρίζουν η εταιρεία κινητής τηλεφωνίας «Albania Mobile» που έχει δημιουργήσει η «Cosmote», η κατασκευαστική «ΔΙΕΚΑΤ» που αναλαμβάνει υπεργολαβίες, οι αλευρόμυλοι «Δούλης» και φυσικά τράπεζες όπως η «Πειραιώς» (με την «Tirana Bank»), η «Alpha Bank» και η «Εθνική Τράπεζα».

Στο κράτος της *Δημοκρατίας της Μακεδονίας* δραστηριοποιούνται συνολικά 251 επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων. Οι ελληνικές επιχειρήσεις (οι οποίες ήταν από τις πρώτες που εγκαταστάθηκαν στο γειτονικό έδαφος) κατέχουν μερίδιο της τάξης του 70% των άμεσων ξένων επενδύσεων, ενώ η Ελλάδα είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος προμηθευτής της χώρας. Ξεχωρίζουν με τις επενδύσεις τους επιχειρήσεις όπως η «Elbisco», η «Νίκας», τα σούπερ-μάρκετ «Βερόπουλος», ο «Γερμανός», η «Alpha Bank», η «Εθνική Τράπεζα» (έχει εξαγοράσει την «Storanska Bank» με σύνολο επενδύσεων 178 εκατομμύρια δολάρια), τα «Ελληνικά Πετρέλαια» (έχουν εξαγοράσει την κρατική επιχείρηση πετρελαίου «ΟΚΤΑ» και έχουν κατασκευάσει αγωγό μήκους 220 χλμ. και δυναμικότητας 2.500 kt, ιδιοκτησίας 80% ΕΛ.ΠΕ. και 20% κράτους της Μακεδονίας) και ο ΟΤΕ (με σύνολο επενδύσεων 135 εκατομμύρια δολάρια στη σταθερή και κινητή τηλεφωνία, ενώ έχει εξαγοράσει και την κρατική εταιρεία τηλεφωνιών).¹

«think tank, μην ενοχλείται», αναφέρει το σκίτσο, και ενώ το ταγκ ξερνάει άφθονο χρήμα για τα αφεντικά...

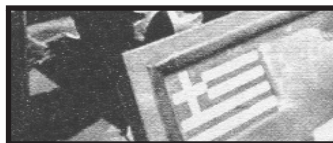

1. εδώ θα θέλαμε να κάνουμε μία μικρή, αλλά ιδιαίτερως σημαντική, επισήμανση: παρακολουθώντας τις διάφορες έρευνες και μελέτες για τον οικονομικό επεκτατισμό του ελληνικού κράτους στα βαλκάνια παρατηρούμε πάντα να γίνε-

Στην **Ρουμανία** δραστηριοποιούνται 3.100 επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων οι οποίες έχουν επενδύσει κεφάλαια ύψους 3 δις ευρώ. Μεταξύ αυτών ο **ΟΤΕ** (έχει εξαγοράσει την «*Romtelecom*») η «**Eu-robank**» (έχει εξαγοράσει την «*Bank Post*») και η «**Εθνική Τράπεζα**» (έχει εξαγοράσει την «*Banka Romaneska*»), ενώ ενδιαφέρον έχουν εκδηλώσει η **ΔΕΗ** και φυσικά τα «**Ελληνικά Πετρέλαια**».

Στην **Βουλγαρία** το 2007 σημειώθηκε ρεκόρ ελληνικών επενδύσεων (σύμφωνα με στοιχεία που ανακοίνωσε η κεντρική τράπεζα της χώρας), φτάνοντας στα 408,1 εκατομμύρια ευρώ (παρουσιάζοντας αύξηση 44,2% σε σχέση με το 2006). Υπάρχουν 423 επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων, μεταξύ αυτών έξι τράπεζες («**UBB**», «**Postbank**», «**Piraeus Bank**», «**DZI Bank**», «**Em-poriki Bank**», «**Alpha Bank/Sofia Branch**») που ελέγχουν το 23,6% του χρηματοπιστωτικού τομέα της χώρας, ενώ η **Cosmote** κατέχει μία από τις τρεις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας. Το 2005, μάλιστα, τα ελληνικά αφεντικά δημιούργησαν το «συμβούλιο των ελληνικών επιχειρήσεων της Βουλγαρίας» (συμμετέχουν η «**Εθνική Τράπεζα**», ο «**όμιλος Λάτση**», η «**ΕΚΟ - ΕΛΛΑ**», η «**Chipita**», η «**Δέλτα**», η υαλουργία «**Γιούλα**», η «**Ιντρακόμ**», η «**Spider**» και η σοκολατοβιομηχανία «**ION**») με σκοπό «την προάσπιση των συμφερόντων των ελληνικών επιχειρήσεων και τη διεύρυνση των δι-μερών οικονομικών σχέσεων Ελλάδας-Βουλγαρίας» (Χρ. Κατσάνης, πρόεδρος του συμβουλίου και γενικός διευθυντής της UBB, θυγατρικής της Εθνικής Τράπεζας, εφημερίδα **ΤΟ ΒΗΜΑ**, 22 Μαΐου 2005).

Τέλος, στην **Σερβία** δραστηριοποιούνται ελληνικές επιχειρήσεις όπως η «**Coca-Cola 3E**» (μέσω της «**Balkaninvest Ltd**»), επενδύοντας πε-ρισσότερα από 30 εκατομμύρια δολάρια), η «**Τιτάν**», η «**Ιντρακόμ**», τα «**Ελληνικά Πετρέλαια**» (κατέχουν το 54,34% της εταιρείας «**Ju-gopetrol AD Kotor**»), η «**Εθνική Τράπεζα**», η «**Alpha Bank**» και η

Κάπου, στα βαλκάνια, δεν έχει σημασία το πού ακριβώς, σε περίοδο «κρίσης», ο ελληνικός στρατός είναι εκεί για να προστατέψει τα αφεντικά του

ται ιδιαίτερη μνεία στη δημιουργία θέσεων εργασίας για τον ντόπιο πληθυσμό. Η πρόσφατη αλλαγή ιδιοκτησίας στον ΟΤΕ δημιουργεί μία συγκυρία προς την ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση: το νέο αφεντικό, η «**Deutsche Telekom**» κατέχει ήδη μία εταιρεία τηλεφωνίας στη Δημοκρατία της Μακεδονίας (την «**T-Mobile**»), ενώ μετά την εξαγορά του ΟΤΕ σε αυτή θα ανήκει και η «**Cosmofon**» (θυγατρική της «**Cosmote**»). Δεδομένου των κανόνων οικονομικού ανταγωνισμού της ευρωπαϊκής ένωσης δεν μπορεί να κατέχει μία μητρική εταιρεία δύο θυγατρικές στον ίδιο οικονομικό κλάδο σε μία χώρα, οπότε αυτό οδηγεί σε συγχώνευση των δύο εταιρειών. Και η συγχώ-νευση σε απολύσεις εργαζομένων...

«Chipita».

Μέσα σε αυτή τη συνθήκη δεν μας φαίνεται καθόλου παράξενο το γεγονός ότι τα ελληνικά think tanks που έχουν σαν ιδεολογική βάση τα πανεπιστήμια και τα άμεσα ή έμμεσα συνδεδεμένα με αυτά «ερευνητικά ινστιτούτα» αφιερώνουν χιλιάδες σελίδες αναλύσεων και εκατοντάδες ώρες διαλέξεων ερμηνεύοντας την πολιτική και οικονομική κατάσταση των γειτονικών βαλκανικών κρατών², κάνοντας ποιοτικές πληθυσμιακές έρευνες και προσεγγίζοντας τις εκάστοτε «αγοραστικές τάσεις». Σαν μία τελευταία πινελιά στον πίνακα του ελληνικού επεκτατισμού ο γενικός γραμματέας της «ελληνικής ένωσης τραπεζών» και επίκουρος καθηγητής στην Πάντειο Χρήστος Γκόρτσος δεν παρέλειψε να καθησυχάσει τα ελληνικά τραπεζικά αφεντικά ότι θα είναι περιορισμένες οι επιπτώσεις της διεθνούς χρηματοοικονομικής αναταραχής στις ελληνικές τράπεζες (τόσο στο εσωτερικό όσο και σε αυτές που έχουν επενδύσει στον ευρύτερο χώρο της βαλκανικής).

«το δόγμα της χώρας, από καθαρά αμυντικό, γίνεται αμυντικό-αποτρεπτικό, με στόχο να γίνει πλήρως αποτρεπτικό»

B. Μείμαράκης, υπουργός εθνικής άμυνας

Στις αρχές Μαΐου του 2008 το ελληνικό κράτος δια στόματος του υπουργού εθνικής άμυνας ανακοινώνει ένα σημαντικό δομικό μετασχηματισμό της εξωτερικής του πολιτικής. Το δόγμα της χώρας από «αμυντικό» μετατρέπεται σε «αμυντικό-αποτρεπτικό» ή όπως εξηγεί πιο αναλυτικά ο υπουργός «αμυντικό δόγμα σημαίνει ότι δέχομαι μία επίθεση και αμύνομαι και άρα πρέπει να έχω πολύ καλή άμυνα. Αποτρεπτικό σημαίνει ότι έχω τις 'αποτρεπτικές' εκείνες ένοπλες δυνάμεις, αλλά και την ισχυρή διπλωματική θέση, ώστε να αποτρέπεται όποιος σκεφθεί μία επιθετική κίνηση. Αυτό λοιπόν σημαίνει ότι, στην κατεύθυνση προς το δόγμα αυτό, πρέπει να προσαρμοστούν και οι ένοπλες δυνάμεις και τα οπλικά συστήματα και όλο γενικά το σύστημα».

Οι λέξεις είναι αποκαλυπτικές και εάν δεν έχει αφομοιωθεί τόσο πολύ η σημασία τους από τη γλώσσα της κυριαρχίας δεν θα χρειαζόταν να κάνουμε κανένα σχόλιο. Τουναντίον... Όταν το «αμυντικό δόγμα» του ελληνικού κράτους τόσα χρόνια μεταφράζονταν σε συμμετοχή σε

2. Ένα τέτοιο χαρακτηριστικό παράδειγμα, αυτό του Πρ. Εμφιετζόγλου αφεντικό της εταιρείας «Μηχανική Α.Ε.», αναλύεται παρακάτω στην σελίδα ...

εκστρατευτικές αποστολές (Κόσσοβο, Κύπρος, Σουδάν, κατοχικές δυνάμεις στο Αφγανιστάν), τώρα, και ενώ από το 2001 και μετά η παγκόσμια «αντι»-τρομοκρατική εκστρατεία (μαζί με τα νέα «ήθη» που έφερε, όπως π.χ. ο προληπτικός πόλεμος) βρίσκεται σε εξέλιξη, το «αποτρεπτικό δόγμα» τι θα συμπεριλαμβάνει; Η αποτροπή παίζει κρυφτούλι με την πρόληψη και κατά προέκταση το «αποτρεπτικό δόγμα» με τους «προληπτικούς πολέμους». Πλέον το ελληνικό κράτος παίρνει τη θέση που του αναλογεί στον παγκόσμιο «αντι»τρομοκρατικό πόλεμο που διεξάγει από το 2001 και μετά η ευρωατλαντική συμμαχία. Πόλεμος, θάνατος, κατάκτηση, λεηλασία, εξαθλίωση, πόνος, πρόσφυγες... Η νέα αποικιακή επίθεση της κυριαρχίας στην περιφέρεια του δυτικού κόσμου είναι πλέον πραγματικότητα.

Λίγες ημέρες πριν από την ανακοίνωση της νέας πολιτικής στρατηγικής του ελληνικού κράτους ανακινήθηκε παρασκευαστικά και πάλι το ζήτημα της υποχρεωτικής στράτευσης στα 18. Και μπορεί και αυτή τη φορά να ξεπεράστηκε και πάλι στα γρήγορα, ωστόσο όλα αυτά αποτελούν μία συγκεκριμένη τακτική του ελληνικού κράτους όπου «ρίχνει άδεια για να πιάσει γεμάτα». Οι διαρροές δίνουν τη δυνατότητα κρίσεων πάνω στις κοινωνικές αντιδράσεις, εμπλουτίζοντας έτσι το ιδεολογικό οπλοστάσιο της κυριαρχίας ώστε όταν κάνει την τελική της επίθεση οι όποιες αντιδράσεις να αποσυμπιεστούν γρήγορα ή και να μην εκδηλωθούν. Το νέο «αμυντικό-αποτρεπτικό δόγμα» είναι μία αρχή. Θα περιμένουμε να δούμε τη δουλειά των think tanks μέσα σε αυτή τη συγκυρία (καλή ώρα του «*Ινστιτούτου Αμυντικών Αναλύσεων*», το οποίο ήδη έχει εκφράσει από το 2005 την θέση του για άμεση στράτευση των νέων μετά το λύκειο και σε καμία περίπτωση μείωση της θητείας κάτω από τους 12 μήνες).

Τα ερευνητικά ινστιτούτα αποτελούν μέρος του σχεδιασμού της εξωτερικής πολιτικής του ελληνικού κράτους, αποτελούν κομμάτι των στρατιωτικών επεμβάσεων, αποτελούν νευραλγικό κομμάτι του οικονομικού επεκτατισμού στα βαλκάνια. Πίσω από το ουδέτερο λεξιλόγιο τους διακρίνουμε ένα πολεμικό λεξιλόγιο. Και πώς όχι, όταν πίσω από τη λέξη «κρίση», των βαρύγδουπων αναλύσεών τους, υπονοείται η λέξη «πόλεμος». Ο ακαδημαϊσμός που αποπνέουν τα ινστιτούτα τα θέλει να είναι ουδέτερα, να μην υπηρετούν συμφέροντα. Πόσο ουδέτερα είναι όμως όταν διαμορφώνουν συνειδήσεις (δημιουργώντας εχθρούς στο σύνολο της συνοριακής ελληνικής επικράτειας), όταν είναι ικανά να χαράξουν την εξωτερική πολιτική του κράτους (για παράδειγμα η δεκαετία του '90 σηματοδεύτηκε από τις συνεχείς κρίσεις με την Τουρκία -Ίμια, S-300, Κύπρος- ενώ αυτομάτως από το 1999 έγινε η απόλυτη μεταστροφή προς το μέτωπο των Βαλκανίων, παράλληλα με την είσοδο του ελληνικού κεφαλαίου);

Τα ερευνητικά ινστιτούτα αποτελούν κομμάτι του κυριαρχικού μηχανισμού, ως τέτοια τα αντιλαμβανόμαστε και τα κατατάσσουμε στους εχθρούς μας. Τόσο τα ίδια ως δομές, όσο και τα υποκείμενα που τα στελεχώνουν και τις ιδεολογίες που παράγουν.

«αφου είσαι τόσο έξυπνος, γιατί δεν πας να γίνεις *think tank*»;
φανταστικός διάλογος μεταξύ μεταπτυχιακών φοιτητών.

Όταν το κυνήγι της καριέρας και της καταξίωσης
περιπλέκεται με αίμα, θάνατο και δυστυχία...

Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων (Ι.ΔΙ.Σ.)

Το Ι.ΔΙ.Σ, δηλαδή Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων ιδρύθηκε το 1989 τυπικά ως ένας φορέας – συντονιστής του ερευνητικού- επιστημονικού έργου του τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Παντείου. Ωστόσο, η κύρια αιτία της δημιουργίας του ήταν περισσότερο μια προσπάθεια επιστημονικής υποστήριξης της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, όπως άλλωστε συμβαίνει και με τα υπόλοιπα ιδρύματα που εξετάζουμε. Ουσιαστικά το Ι.ΔΙ.Σ ανήκει στο Πάντειο και είναι συνδεδεμένο άμεσα με το τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, η διοίκησή του όμως, όπως και τα οικονομικά του έχουν πλήρη αυτονομία.

Οι στόχοι του Ινστιτούτου όπως αναφέρονται στο site του είναι οι εξής:

- έρευνα και μελέτη των διεθνών, πολιτικών και οικονομικών σχέσεων της Ελλάδας, των στρατηγικών και αμυντικών της σχέσεων με ιδιαίτερη έμφαση στο χώρο της Ευρώπης, των Βαλκανίων και της Μέσης Ανατολής, καθώς και της εξωτερικής πολιτικής
- κατάρτιση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και η συμβολή στην αναβάθμιση των μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος
- δημιουργία χώρου που προσφέρεται για δημόσιες συζητήσεις μεταξύ ακαδημαϊκών, πολιτικών, διπλωματών και ειδικών, καθώς και η διοργάνωση συνεδρίων, ημερίδων και διαλέξεων που αφορούν τα κρίσιμα εθνικά και διεθνή θέματα.

Οι τομείς της έρευνας του Ι.ΔΙ.Σ. αφορούν κυρίως τις σχέσεις του ελληνικού κράτους με τα βαλκάνια, τη μέση ανατολή, την Τουρκία και την Κύπρο (γύρω από τις οποίες υπάρχει ένα μεγαλύτερο ενδιαφέρον), άλλες χώρες με τις οποίες θα μπορούσε να έχει σχέσεις ή προβλήματα καθώς και την άμυνα και την ασφάλεια του.

Για τους σκοπούς της έρευνας αυτής μέσα στη δομή του Ινστιτούτου έχουν δημιουργηθεί ερευνητικά κέντρα τα οποία εξειδικεύονται σε έρευνες με γεωγραφική αναφορά όπως το Κέντρο Μεσογειακών και Μεσανατολικών Σπουδών (ΚΕ.Μ.ΜΕ.Σ.) ή το Κέντρο Ρωσίας και Ευρασίας (Κ.Ε.Ρ.Ε.).

Το 2004 το Ι.ΔΙ.Σ. με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου δημιούργησε το **Κέντρο Ρωσίας και Ευρασίας**. Το **ΚΕ.Ρ.Ε.** ασχολείται με τη μελέτη και ανάλυση των εξελίξεων στην Ευρασία παρέχοντας συμβουλευτική υποστήριξη σε δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς είτε με εξειδικευμένες εργασίες είτε με σεμινάρια προς τους επιχειρηματίες που επιθυμούν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους στη Ρωσία και την ευρύτερη περιοχή του πρώην ανατολικού μπλοκ. Ταυτόχρονα μελετά τα προβλήματα προσαρμογής και ενσωμάτωσης των εν λόγω

Ενδεικτικά θέματα ερευνών του ΙΔΙΣ: «Οπλα Μαζικής Καταστροφής στη Μέση Ανατολή και τη Βόρειο Αφρική και οι κίνδυνοι για την Ελλάδα», «Μεγάλη Αλβανία: Το όραμα ενός ετεροχρονισμένου εθνικισμού στα Βαλκάνια», «Ελληνική Υψηλή Στρατηγική στα Βαλκάνια, Μέση Ανατολή και Κεντρική Ασία», «Προοπτικές για την Ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ», «Στρατηγική Σύζευξη Ελλάδας-Κύπρου»

χωρών στους δυτικούς θεσμούς και την ευρωατλαντική συμμαχία.

Το στελεχικό δυναμικό του ερευνητικού κέντρου παρεμβαίνει κατά καιρούς στα μέσα μαζικής ενημέρωσης όπου αναλύει τις εξελίξεις στο χώρο της Ευρασίας, συγκρίνει τις διακρατικές σχέσεις της Ελλάδας με τις εν λόγω χώρες και προτείνει πολιτικές συμβουλευόντας την ελληνική κυβέρνηση και τους επενδυτές. Δύο από τα προγράμματα που «τρέχει» το ινστιτούτο είναι το «πρόγραμμα ενέργειας» και το «πρόγραμμα άμυνας, ασφάλειας και τρομοκρατίας». Στις δημοσιεύσεις, στις οποίες πρωτοστατεί ο πρόεδρος Κωνσταντίνος Φίλης, αναλύεται η ροπή επεκτατισμού της Ρωσίας προς τα βαλκάνια και η αναζήτηση συμμάχων στον οικονομικό-ενεργειακό τομέα. Η Ελλάδα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο σε αυτό το σχέδιο αφού στην νοτιοανατολική Ευρώπη διατηρεί μία... διόλου ευκαταφρόνητη οικονομική δραστηριότητα στα βαλκάνια και έχει τις προοπτικές να αυξήσει τα μεγέθη της, μέσω κοινής δικτύωσης στην αγορά με τις ρωσικές επενδύσεις. Χαρακτηριστικές είναι οι δηλώσεις του διευθυντή του «οργανισμού προώθησης εξαγωγών», Νίκου Χρόνη, ο οποίος τονίζει πως «στα βαλκάνια σαρώνουμε και με τη Ρωσία οι σχέσεις μας αναπτύσσονται τα τελευταία χρόνια κάνοντας κατανοητή την επέκταση των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων προς το ρωσικό έδαφος».

Μαζί με την αύξηση εισροής ρωσικού συναλλάγματος μέσω του τουρισμού («φιλοξενήθηκαν» πάνω από 250 χιλιάδες Ρώσοι τουρίστες το 2007), το ελληνικό κράτος ενδυναμώνει τη γεωπολιτική θέση μέσω των αγωγών Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη και του «South Stream», βοηθώντας σε σημαντικό βαθμό τον εφοδιασμό της ευρωπαϊκής ηπείρου με τους υδρογονάνθρακες της Κασπίας αναβαθμίζοντας το ρόλο της ως περιφερειακό διαμετακομιστικό κόμβο ενέργειας. Αλλά αυτά δεν είναι αρκετά για τα ντόπια «think tank». Ο Φίλης, τονίζει, πως η πολιτική της Ελλάδας θα μπορούσε να είναι σαφώς πιο ενεργή στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας, πιο ενεργή σε επενδύσεις, επισημαίνοντας πως οι σχέσεις με τις μετασοβιετικές δημοκρατίες είναι ανισομερές και πως η Ελλάδα δεν πρέπει να μείνει μόνο στα ποσά από τα τέλη διέλευσης των αγωγών, αλλά να αγοράζει και να πουλά το περιεχόμενο των αγωγών για περαιτέρω αύξηση των κερδών που αποκομίζει.

Το διοικητικό συμβούλιο του Ι.ΔΙ.Σ. αποτελείται κυρίως από καθηγητές του τμήματος Δ.Ε.Σ.: Κωνσταντίνος Στεφάνου (πρόεδρος), Ειρήνη Χειλά, Παναγιώτης Ρουμελιώτης, Χαράλαμπος Παπασωτηρίου³

3. ο πολυάσχολος κύριος Παπασωτηρίου εκτός από καθηγητής Παντείου και μέλος του διοικητικού συμβουλίου του Ι.ΔΙ.Σ. είναι επίσης μέλος του επιστημονικού συμβουλίου του Ινστιτούτου Αμυντικών αναλώσεων (βλ. σελ. ?) και συνεργάζεται με τη Σχολή Εθνικής Άμυνας.

και Ευάγγελος Ραυτόπουλος (μέλη). Καθηγητές του τμήματος είναι και το μεγαλύτερο μέρος του ερευνητικού προσωπικού, ενώ το συμπληρώνουν καθηγητές από άλλα πανεπιστήμια, όπως το Πανεπιστήμιο Πειραιώς και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Η συμβουλευτική επιτροπή ωστόσο, κομμάτι της διοίκησης του Ι.ΔΙ.Σ., παρουσιάζει μια άλλη εικόνα. Προφανώς δεν είναι και τόσο τυχαίο το γεγονός ότι ο Πρόεδρος της εταιρίας Μηχανική ΑΕ Πρόδρομος Εμφιετζόγλου και ο αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος της EFG Eurobank Ergasias ΑΕ είναι μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής του Ι.ΔΙ.Σ., ενός ιδρύματος που κάνει επιστημονικές μελέτες που αφορούν τα βαλκάνια και την Ευρασία. Η Μηχανική ΑΕ είναι μια από τις μεγαλύτερες κατασκευαστικές εταιρίες (αναλαμβάνει ανάπτυξη και εκμετάλλευση ακινήτων και δημόσια έργα), η οποία από το 1995 έχει επεκταθεί, με τη δημιουργία θυγατρικών, στην Ουκρανία, τη Βουλγαρία, στη Ρωσία, τη Λευκορωσία και στην Αίγυπτο. Ανάλογη επέκταση έχει και η EFG Eurobank, με παρουσία στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Σερβία, την Πολωνία, την Ουκρανία, την Τουρκία και την Κύπρο.

Εκτός από τα προαναφερθέντα μέλη, από την Μηχανική ΑΕ και την EFG Eurobank, στη συμβουλευτική επιτροπή συμμετέχουν επίσης δύο Πρέσβεις, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Επιτελών Εθνικής Άμυνας και αντιστράτηγος Γεώργιος Λιάκουρης, ο Επίτιμος Αρχηγός του ΓΕΝ και ναύαρχος Ηρακλής Δρίκος, ο Κωνσταντίνος Κουκλέλης που είναι μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου Ελλήνων Βιομηχάνων και δύο καθηγητές Παντείου ο ένας εκ των οποίων είναι ταυτόχρονα και Επίτιμος Νομικός Σύμβουλος του Υπουργείου Εξωτερικών.

Το Ι.ΔΙ.Σ. τροφοδοτείται ακόμη από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές του τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Παντείου, των οποίων η συμμετοχή προβλέπεται ως συμπλήρωση των μαθημάτων τους. Παραπάνω από φανερό είναι άλλωστε και η συνάφεια του Ι.ΔΙ.Σ. με το μεταπτυχιακό του τμήματος και πιο συγκεκριμένα με τις δύο κατευθύνσεις "Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές" και "Διεθνές Οικονομικό, Χρηματοοικονομικό και Τραπεζικό Δίκαιο". Όπως αναφέρεται και σε αίση του μεταπτυχιακού προγράμματος που κυκλοφόρησε στο Πάντειο, η πρώτη κατεύθυνση ετοιμάζει ειδικούς σε θέματα διεθνούς ασφάλειας, στάθμισης πολιτικών κινδύνων και στρατηγικής ανάλυσης, ενώ η δεύτερη οικονομικά στελέχη- συμβούλους για «επιχειρήσεις που συνάπτουν διασυνοριακές σχέσεις ή διεθνοποιούνται» και τραπεζικά στελέχη. Το μεταπτυχιακό αυτό δηλαδή, παράγει «ειδικούς» κομμένους και ραμμένους στα μέτρα του ινστιτούτου και όχι μόνο. Προφανώς τα τραπεζικά στελέχη- οικονομικοί σύμβουλοι σε τράπεζες και σε άλλες επιχειρήσεις που «συνάπτουν διασυνοριακές σχέσεις», δεν είναι παρά στην πλειοψηφία τους συμβουλάτορες- προω-

θητές της επεκτατικής πολιτικής των ελληνικών επιχειρήσεων στα Βαλκάνια.

Εκτός από τη σχέση του Ι.ΔΙ.Σ. με την επεκτατική πολιτική των ελληνικών εταιριών στα βαλκάνια και την Ευρασία, το Ινστιτούτο ήταν αυτό που υποστήριξε επιστημονικά το Ενιαίο Αμυντικό Δόγμα Ελλάδας - Κύπρου στη δεκαετία του 1990. Παρόλο που η στήριξη αυτή δεν έγινε με την επίσημη θεσμική ταυτότητα του Ινστιτούτου, οι καθηγητές- μέλη του ήταν αυτοί που σε προσωπικές τους επαφές με τον Υπουργό Άμυνας το υποστήριξαν. (πηγή: εφημερίδα Το Βήμα, 17/10/1999 «Οι υποβολείς των κυβερνήσεων, Τι είναι οι «δεξαμενές σκέψης», ποιοι τις χρηματοδοτούν και πόση επιρροή έχουν σε αυτούς του αποφασίζουν»)

Το Δόγμα αυτό, με επίσημο όνομα «Δόγμα Ενιαίου Αμυντικού Χώρου» ανακοινώθηκε το Νοέμβριο του 1993 από τις κυβερνήσεις Ελλάδας και Κύπρου ως ένα σύμφωνο αμυντικού χαρακτήρα, με στόχο την αποτροπή και την αντιμετώπιση από κοινού κάθε επιθετικής ενέργειας προς οποιαδήποτε από τις δύο χώρες. Το ελληνικό κράτος στο πλαίσιο του δόγματος δεσμεύεται να θεωρεί ως αιτία πολέμου κάθε κίνηση της Τουρκίας εναντίον της Κύπρου. Φυσικά και το Δόγμα είχε να κάνει κυρίως με την Τουρκία και το διπλωματικό παιχνίδι των τριών χωρών (και όλων των υπόλοιπων εμπλεκόμενων) σε σχέση με αυτό που λέγεται «επίλυση του Κυπριακού». Στα πλαίσια του, συντονίζονται τα επιτελεία Εθνικής Άμυνας της Ελλάδας και Εθνικής Φρουράς της Κύπρου, σε κοινές ασκήσεις τόσο νόμιμες όσο και παράνομες αποβάσεις παραστρατιωτικών σωμάτων.

Από τη μια επίσημες ασκήσεις με συμβολικά ονόματα, όπως η επιχείρηση «Κίμων 97» συνοδευόμενη με δηλώσεις όπως αυτή του δημάρχου Παραλιμνίου Νικόλαου Βλίτση: «Εύχομαι ένας νέος Κίμων να επισκεφθεί επικεφαλής του στόλου από την Ελλάδα την Κύπρο για να την ελευθερώσει αυτή τη φορά». Με τα σώματα των εφέδρων των ενόπλων δυνάμεων να προπαγανδίζουν την «εθνική» τους «γραμμή» με αφετηρία τις εθνικιστικές τους αντιλήψεις τις οποίες μετουσίωσαν μέσω της επιχείρησης. Από το όνομα Κίμων, μέχρι δηλώσεις ότι «η Κύπρος είναι κοντά»⁴. (Ελευθεροτυπία, 6/9/1997, «Το δόγμα των φουσκωτών»)

4. Πολιτικός και στρατηγός της Αθήνας του 5ου π.χ. αιώνα, ο οποίος το 449 π.χ. στάλθηκε στην Κύπρο ως αρχηγός πολεμικής επιχείρησης εναντίον των Περσών. Παρόλο που πρόκειται για ιστορικό ατόπημα (αφενός γιατί πηγές αναφέρουν ότι οι αθηναϊκές δυνάμεις αντιμετώπισαν και τις κυπριακές σ' αυτή την εκστρατεία και αφετέρου γιατί η επιχείρηση κατέληξε στην συνθήκη του Καλλία που τερμάτιζε τις εχθροπραξίες μεταξύ αθηναίων και περσών και

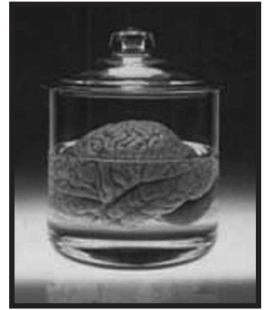
Από την άλλη ασκήσεις όπως αυτές που περιγράφονται στο άρθρο της Ελευθεροτυπίας, της 30/3/2008, «Παρενέργειες του Ενιαίου Αμυντικού Δόγματος, Καταδρομείς μεγάλων αποστάσεων». Το 1994 για παράδειγμα γίνεται απόβαση στην Κύπρο μελών της Λέσχης Καταδρομέων και Ιερολοχιτών, οι οποίοι εκτός από το επίσημο πρόγραμμά τους, είχαν οργανώσει νυχτερινή αποστολή σε τουρκοκυπριακό έδαφος, για να «δηλώσουν την παρουσία τους». Κατά την αποστολή αυτή οι έλληνες καταδρομείς πέρασαν δύο συνεχόμενες μέρες σε τουρκοκυπριακό έδαφος, τη μία γράφοντας στο φυλάκιο του φρουρού «Ζήτω η Ελλάς.ΛΟΚ» και την άλλη αλλάζοντας τη σημαία με την ελληνική.

Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών (Ι.Μ.Μ.)

Το ίδρυμα μεσογειακών μελετών (Ι.Μ.Μ.) είναι ένα από τα ινστιτούτα που ανέλαβε την επιστημονικοποίηση των διεθνών σχέσεων του ελληνικού κράτους με ιδιαίτερη έμφαση στα Βαλκάνια και στον Μεσογειακό χώρο. Το Ι.Μ.Μ. ιδρύθηκε στις αρχές του '80 με υπουργική απόφαση, σε μια περίοδο που διαφαίνονταν ο κυρίαρχος ρόλος του ελληνικού κράτους και κεφαλαίου στα Βαλκάνια και ήρθε να καλύψει το κενό επιστημονικής γνώσης, έρευνας και κατάρτισης στο επίπεδο των διεθνών σχέσεων. Τηρεί υπό την εποπτεία του υπουργείου πολιτισμού και οικονομικών και χαρακτηρίζεται κοινωφελής, μη κερδοσκοπικός, μη κυβερνητικός οργανισμός. Το διοικητικό του συμβούλιο αποτελείται από πρώην υπουργούς (Γιαννίτσης) και καθηγητές που προέρχονται κυρίως από το Πάντειο (Στ. Αλειφαντής, Χρ. Γιαλουρίδης, Αλ. Κούτσης, Γρ. Τσάλτος) χωρίς η σχέση του με το Πάντειο να σταματάει εκεί καθώς η πλειοψηφία των επιστημονικών του συνεργατών είναι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Παντείου. Ακόμα, το τμήμα διεθνών σχέσεων, απ' όπου προέρχονται και οι καθηγητές, συμμετέχει ενεργά είτε με φοιτητές που κάνουν την πρακτική τους στο ίδρυμα, είτε με φοιτητές που στα πλαίσια των μαθημάτων τους συμμετέχουν σε προσωμοιοτικά παίγνια που διοργανώνει το Ι.Μ.Μ.

Το Ι.Μ.Μ. επιχορηγείται από διάφορα υπουργεία και άλλους δημόσιους φορείς, δέχεται χορηγίες και έκτακτες ενισχύσεις από διάφορους οργανισμούς και ιδιώτες και συμμετέχει σε συγχρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα.

Οι κύριες δραστηριότητες του Ι.Μ.Μ. είναι η διεξαγωγή ερευνών

δέσμευσε τους αθηναίους να μην εκστρατεύσουν ξανά εναντίον της Κύπρου) το όνομα χρησιμοποιείται με συγκεκριμένη νοηματοδότηση και προσπαθεί να προκαλέσει συγκεκριμένους συνειρμούς.

και το κέντρο ανάλυσης διεθνών συγκρούσεων.

Οι έρευνες που έχει διεξάγει μέχρι τώρα έχουν άμεση σχέση με την ασφάλεια και την τήρησή της στο χώρο της Ν.Α. Ευρώπης, που φαίνεται πως το ελληνικό κράτος έχει αναλάβει το ρόλο «μπάτσου». Ενδεικτικά οι έρευνες αυτές κινούνται από την μελέτη της εμπλοκής του ελληνικού κράτους μέσω ενίσχυσης Μ.Κ.Ο. σε διάφορες χώρες (Ρωσία, Ουκρανία) για την αποφυγή συγκρούσεων, ως την μελέτη των εξοπλιστικών προγραμμάτων και του περιβάλλοντος ασφάλειας στις Βαλκανικές χώρες.

Το κέντρο ανάλυσης διεθνών συγκρούσεων ιδρύθηκε το 1996 και δίνει έμφαση στην διαχείριση κρίσεων καθ' όλη την διάρκεια τους (έγκαιρη αναγνώριση, πρόληψη, παρακολούθηση κλιμάκωσης αποκλιμάκωσης) που λαμβάνουν χώρα στην (όπως μας πληροφορεί το ίδρυμα από το site του) ευρύτερη περιοχή ελληνικού γεωπολιτικού ενδιαφέροντος, που προφανώς εκτείνεται σ' όλη την Ν.Α. Ευρώπη και Τουρκία.

Το κέντρο έχει αναπτύξει τρία βασικά προγράμματα:

1. Το πρόγραμμα μελέτης διεθνών περιοχών, είναι μια ηλεκτρονική πληροφοριακή μονάδα η οποία παρέχει στον χρήστη επεξεργασμένες πληροφορίες για κάθε χώρα του ενδιαφέροντος του, με ακρίβεια, ταχύτητα και ευκολία πρόσβασης.

2. Το πρόγραμμα crisis-eval είναι ένα σύστημα πρόβλεψης και αξιολόγησης κρίσεων. Στην ουσία μέσα από αυτό το εργαλείο ο αναλυτής και οι θεσμικές διαδικασίες παρακολούθησης κρίσεων μπορούν να βγάλουν ασφαλή συμπεράσματα για την πορεία κρίσεων άρα και να σχεδιάσουν σωστά την διαχείρισή τους.

3. Εκπαιδευτικά προγράμματα που απευθύνονται κυρίως σε αξιωματούχους των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων, διπλωματικούς υπαλλήλους από διάφορες χώρες αλλά και σε διάφορους ενδιαφερόμενους από οργανισμούς. Τα εκπαιδευτικά αυτά προγράμματα κινούνται σε τέσσερις κατευθύνσεις:

- παρακολούθηση συγκρούσεων, πρόληψη κρίσεων, έλεγχος κλιμάκωσης. Οι εκπαιδευόμενοι παρακολουθούν μια επερχόμενη κρίση και καλούνται να βρουν ποια ζητήματα μπορούν να προκαλέσουν την κρίση.
- διαπραγμάτευση. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να επιλέξουν τις σωστές στρατηγικές, να διαμορφώσουν θέση και να απαιτήσουν σύμφωνα με τους δικούς τους στόχους και συμφέροντα.

- παίγνιο διπλωματικής διαπραγμάτευσης. Οι εκπαιδευόμενοι μιλούν στα «μυστικά» της διπλωματίας των κρατών μέσω της επίλυσης μιας κρίσης.

- τέλος ένα παίγνιο προσομοίωσης. Οι εκπαιδευόμενοι τεστάρονται συνολικά σ' όλα τα επίπεδα που χρησιμοποιούνται στην επίλυση μιας

κρίσης (στρατιωτικά, πολιτικά, διπλωματικά, εσωτερικά-πολιτικής συνέπειας)

Όπως φαίνεται απ' όλα τα παραπάνω το I.M.M. δεν βοηθά μόνο το ελληνικό κράτος να χαράζει την εξωτερική του πολιτική και να διατηρεί την προνομιά του στα Βαλκάνια, αλλά εκπαιδεύει και τους υπαλλήλους του (στρατιωτικούς και διπλωμάτες) στην σωστή εφαρμογή της. Αποτελεί ακόμα στενό συνεργάτη των ελληνικών επιχειρήσεων, προλειαινώντας το έδαφος και διατηρώντας ευνοϊκές συνθήκες για τις επιχειρηματικές τους κινήσεις στην Ν.Α. Ευρώπη, σχεδιάζοντας το «νέο ελληνικό μοντέλο ανάπτυξης» που απαιτεί την εφαρμογή των επιχειρηματικών αξιών και την εξαναγκαστική σύμφορα του κοινωνικού συνόλου.

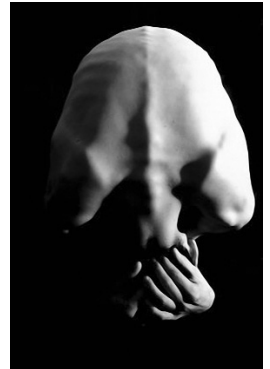
Ινστιτούτο Αμυντικών Αναλύσεων (I.A.A.)

Το Ινστιτούτο Αμυντικών Αναλύσεων λειτουργεί από το 1998 και αποτελεί μια θεσμική πηγή ερευνών, αναλύσεων και γνώμων για το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας. Παράλληλα εποπτεύεται και χρηματοδοτείται από το συγκεκριμένο υπουργείο, ενώ τα συμβούλια του απαρτίζονται από μέλη διορισμένα από τον εκάστοτε υπουργό.

Η πλειοψηφία των διορισμένων αυτών μελών, στην ουσία όλοι πλην δυο, είναι “λαμπροί” καθηγητές πανεπιστημίων από όλη τη χώρα, ενώ οι υπόλοιποι (δύο)στρατιωτικοί. Η πάντειος έχει τη μεγάλη τιμή να προσφέρει αρκετά από τα επιφανή μέλη του ΔΕΠ της. Δυο από αυτούς, ο Χ. Γιαλουριδης αναπληρωτής καθηγητής στο τμήμα Επικοινωνίας Μέσων και Πολιτισμού καθώς και ο Χ. Παπασωτηρίου αναπληρωτής καθηγητής στο τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, κρατούν θέσεις μελών στο επιστημονικό συμβούλιο του ΙΑΑ ενώ άλλοι συνεργάζονται ως ερευνητές - αναλυτές.

Θα περίμενε κανείς, ότι μέσα από όλη αυτήν την επιστημονικότητα και λογικότητα που φαίνεται να διακατέχει το εξής ινστιτούτο, θα λειτουργούσε αποστασιωπημένο από τους στόχους που διαγράφει η αγορά και χωρίς να διακατέχεται από εθνικιστικά παραληρήματα. “Διότι η επιστήμη και η γνώση, ακόμη και ο ακαδημαϊσμός, δεν έχουν σχέση με αυτά”. Έτσι τουλάχιστον θα θέλανε να πιστεύουμε.

Όμως οι πανεπιστημιακοί αυτοί “ειδήμονες”, έχουν σαφώς διαλέξει στρατόπεδο από πριν (το καταλαβαίνει κανείς άμα ρίξει μια μικρή ματιά στα βιογραφικά τους) και μέσα από το πρίσμα της “επιστημονικής αντικειμενικότητας” καθώς και του κύρους που τους προσδίδεται, προτείνουν μέσα από τις έρευνες τους, μεταξύ πολλών άλλων και τα εξής:

- Την συνεργασία πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και συγκεκριμένων τμημάτων με το στρατό και τις “αμυντικές” βιομηχανίες στην εκπόνηση εξοπλιστικών προγραμμάτων. Πράγμα που ούτως ή άλλως συμβαίνει, με χαρακτηριστικό παράδειγμα άρθρο καθηγητή του Ε.Μ.Π το 1998 στο οποίο δηλώνει «το εργαστήριο που διευθύνει ο γράφων εξυπηρετεί από εικοσαετίας με μεγάλη προθυμία – χαρά, θα έλεγα –, επαγγελματική απόδοση και επιτυχή αποτελέσματα τις ανάγκες του Πολεμικού μας Ναυτικού».

- Με έκθεση το 2005, την στράτευση των νέων μετά το λύκειο, την αναβάθμιση της επιστράτευσης, την ενδυνάμωση των συνόρων με εφειδρείες καθώς και πολλά άλλα καλούδια θεωρώντας ότι η περαιτέρω μείωση της θητείας κάτω από τους 12 μήνες είναι εγγληματική. Στην έκθεση αυτή αναφέρουν συγκεκριμένα: «...μετατροπή του στρατού σε ΟΑΕΔ και ΔΕΚΟ (όσο αφορά το θεσμό των ΕΠΟΠ⁵), δηλαδή χωνευτήρι ανέργων, διαλύοντας το κυρίαρχο στοιχείο του, την πειθαρχία.... Ο επαγγελματικός στρατός δεν επιλύει το πρόβλημα αλλά το καθιστά εντονότερο. Ο θεσμός εισήχθη από το εξωτερικό, από χώρες που δεν αντιμετωπίζουν απειλή» (πάγια θέση των ανθρώπων του ΙΑΑ που τονίζει ότι στα εδάφη του ελληνικού κράτους θα εισβάλουν “εχθροί” από στιγμή σε στιγμή).

- Και τέλος μια γενικά πιο επιθετική στάση της Ελλάδας μέσα από τις γεωπολιτικές στρατηγικές που χαράζουν λίγο πολύ μετά το μάθημα τους στη σχολή (εφόσον ένας καθηγητής έχει μια πληθώρα δραστηριοτήτων και υποχρεώσεων για να στηρίξουν το βαρυσήμαντο Είναι του) απέναντι στην Τουρκία αλλά και την δημοκρατία της Μακεδονίας τις οποίες θεωρούν από πιθανές ως και άμεσες απειλές.

Οι παραπάνω προτάσεις δεν είναι μακρινές, ούτε ως προς τη χρονική περίοδο, αλλά ούτε ως προς την ευρύτερη πολιτική σημασία τους. Η τότε προοπτική για εξάμηνη θητεία έχει πλέον αποκλειστεί, ενώ τώρα προωθείται η άμεση υποχρεωτική στράτευση των νέων στα 18. Ενισχύοντας έτσι με νέο έμφυχο υλικό την άμυνα της χώρας στις πιθανές “απειλές” και παράλληλα εντείνοντας τον ψυχολογικό πόλεμο και την ιδεολογική προπαγάνδα ενσταλάζουν τα εθνικά ιδεώδη και πειθαρχούν τα μυαλά των ανθρώπων στις επιταγές της κυριαρχίας.

5. οι επαγγελματίες οπλίτες (ΕΠΟΠ) καθιερώθηκαν το 2002 (με αρχικό αριθμό τους 5.000 ο οποίος σήμερα φτάνει τους 25.000) σαν πρώτο βήμα για την υλοποίηση των τότε εξαγγελιών για σταδιακή μείωση της θητείας με σκοπό την μετατροπή του στρατού σε επαγγελματικό.

Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)

Το Ελιαμέπ δημιουργήθηκε το 1988 μετά από χρόνιες συζητήσεις πανεπιστημιακών, δημοσιογράφων, στρατιωτικών, διπλωματών, επιχειρηματιών και άλλων ατόμων του ίδιου σιναφιού. Η αρχική του ονομασία ήταν «ελληνικό ίδρυμα αμυντικής και εξωτερικής πολιτικής» και η αντικατάσταση του «αμυντικής» από το «ευρωπαϊκής» οφείλεται στα όρια που έβαλε το ίδρυμα μεταξύ ευρωπαϊκής πολιτικής και παραδοσιακής εξωτερικής πολιτικής.

Σύμφωνα με τον τρόπο που αυτοπαρουσιάζεται, αποτελεί ένα ανεξάρτητο, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ερευνητικό και εκπαιδευτικό ίδρυμα που επιχειρεί να λειτουργήσει ως βήμα ελεύθερου διαλόγου και ως κέντρο παραγωγής και διακίνησης ιδεών. Ως στόχο θέτει την μελέτη θεμάτων «εξωτερικής πολιτικής, ασφάλειας και οικονομίας των περιοχών της ΝΑ Ευρώπης, της Μ. Θάλασσας και της Μεσογείου». Παρέχει έγκυρες πληροφορίες, εμπειριστατωμένες αναλύσεις και προτάσεις δράσης σε δημόσιους και ιδιωτικούς, ντόπιους και διεθνείς διαμορφωτές πολιτικής. Στους στόχους του επίσης περιλαμβάνονται και η επιμόρφωση ερευνητών και στελεχών σε διάφορους τομείς όπως στην ευρωπαϊκή ενοποίηση, την πρόληψη «κρίσεων», την επίβλεψη δημοκρατικών εκλογών και την ανάπτυξη της «κοινωνίας των πολιτών», με στόχο τη δημιουργία διεθνών δικτύων που προωθούν τη συνεργασία, την ειρήνη και τη «χρηστή διακυβέρνηση» καθώς και η αναβάθμιση του επιπέδου της ελληνικής ερευνητικής κοινότητας, και η «υπεύθυνη ενημέρωση» της κοινής γνώμης σε θέματα διεθνών σχέσεων και εξωτερικής πολιτικής.

Μέλη του ελιαμέπ είναι το *enfant gaté* του σιναφιού που αναφέραμε παραπάνω. Θα ξεχωρίζαμε εύκολα τον «σοφό» Βερέμη στη θέση του αντιπροέδρου και τον Α. Παπαχελά στη θέση του γενικού γραμματέα – χωρίς να θέλουμε να υποτιμήσουμε του υπόλοιπους αντιστράτηγους, πτέραρχους, πρέσβεις, πρυτάνεις, καθηγητές (συμπεριλαμβανομένων παντειακών όπως η κα Αντιγόνη Λυμπεράκη καθώς και άλλοι περιστασιακοί συνεργάτες) και στελέχη επιχειρήσεων που πλαισιώνουν – τώρα ή και στο παρελθόν – το ανθρώπινο δυναμικό του ιδρύματος (μεταξύ αυτών και, κατά καιρούς, συμβουλάτορες του πρωθυπουργού – sic!).

Η χρηματοδότηση του ελιαμέπ προέρχεται κυρίως από «τη σύναψη συμβολαίων για έρευνα και εκπαίδευση με φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, και από χορηγίες από διεθνή ιδρύματα και οργανισμούς». Περιλαμβάνει τη *dream team* του ντόπιου και διεθνούς κεφα-

λαίου – τόσο κρατικού όσο και ιδιωτικού – καθώς και φορείς όπως οργανισμοί και υπουργεία (υπεξ, υπεθα κτλ). Μέσα στους – πάνω από 80 – χορηγούς που αναφέρονται στο site του ιδρύματος φιγουράρουν ονόματα όπως coca cola, intracom, Toyota, σπάτ, ελληνικά πετρέλαια, τράπεζες, τιτάν, καθώς και ιδιώτες ως φυσικά πρόσωπα και θεσμικοί φορείς όπως το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο κλπ.

Ο θεματικός άξονας γύρω από τον οποίο περιστρέφονται οι έρευνες του ιδρύματος είναι η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, η ασφάλεια, οι διατλαντικές σχέσεις και η μετανάστευση καθώς και ο τρόπος που οι θεματικές αυτές εμπλέκονται μεταξύ τους. Σ' αυτό το πλαίσιο έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές έρευνες, με διάφορους χρηματοδότες, και με σκοπό να χρησιμοποιηθούν ή να επηρεάσουν τους όποιους διαμορφωτές πολιτικής. Ακόμα περισσότερες είναι οι εκδηλώσεις που έχει πραγματοποιήσει το ελιαμέπ, είτε αυτό καθαυτό είτε σε συνεργασία άλλα ερευνητικά ιδρύματα, πανεπιστήμια και πολιτικούς φορείς, αρκετές από τις οποίες γίνονται σε κλειστό κύκλο, ενώ λαμβάνουν μέρος διάφορες προσωπικότητες της πολιτικοοικονομικής ελίτ. Το ελιαμέπ συνεργάζεται με διάφορα ανάλογα ινστιτούτα στο εξωτερικό και συμμετέχει σε ανάλογα προγράμματα όπως το marshall memorial fellowship το οποίο και συντονίζει στην Ελλάδα. Έχει ως στόχο «τη δημιουργία ενός δικτύου Ευρωπαίων και Αμερικανών νέων ηγετών, μέσα στα πλαίσια ενδυνάμωσης της διατλαντικής συνεργασίας. Το German Marshall Fund χορηγεί πάνω από 100 υποτροφίες κάθε χρόνο σε νέους δημοσιογράφους, εκπροσώπους του επιχειρηματικού και πολιτικού κόσμου και μη κυβερνητικών οργανισμών που ταξιδεύουν για να γνωρίσουν τους ευρωπαϊκούς και αμερικανικούς θεσμούς και κοινωνίες καθώς και τις προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουν η Ευρώπη και οι Ηνωμένες Πολιτείες. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, οι υπότροφοι έχουν συναντήσεις με επιφανείς επιχειρηματίες, πολιτικούς, ακαδημαϊκούς και δημοσιογράφους».

Και βέβαια, όπως όλα τα ερευνητικά ιδρύματα, το ελιαμέπ χρησιμοποιεί άμισθη εργασία φοιτητών – προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών – για την διεκπεραίωση των ερευνών με αντάλλαγμα τον εμπλουτισμό των βιογραφικών και ίσως μια καλύτερη θέση μάχης στην αρένα της καριέρας.

Μαζί με το ιδίς, το ελιαμέπ αποτελεί ένα από τα πρώτα think tank που ήρθε να καλύψει τη δεκαετία του 80' πραγματικές ανάγκες της ντόπιας κυρίαρχης ελίτ ως προς την επιστημονική τεκμηρίωση και εγκυρότητα των κινήσεων της στο διεθνές οικονομικό και πολιτικό σκηνικό. Το ελιαμέπ, μέσω των ερευνών (που αναλύουν μια γενικότερη συνθήκη και δημιουργούν μακροχρόνιες πολιτικές στρατηγικές) και των εκδηλώσεων (στις οποίες γίνονται τοποθετήσεις πάνω σε

ζητήματα που χρειάζονται άμεση επίλυση και διευθέτηση) που πραγματοποιεί, έχει σημαντικό ρόλο στη επιρροή των διαφόρων φορέων - που αποτελούν, κατά βάση, και τους χρηματοδότες του- ως προς την λήψη των αποφάσεων που τους αναλογούν. Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε χαρακτηριστικά μόνο ορισμένες θεματικές των εκδηλώσεων που πραγματοποίησε τους τελευταίους μήνες: «Εξελίξεις στα Βαλκάνια και ο Ρόλος της Ελλάδας», «η Σερβία σε Κρίση», «η Σερβία και η Ευρωπαϊκή Ένωση», «Εξελίξεις στην Νοτιοανατολική Ευρώπη», «Λήψη Αποφάσεων στον 21ο αιώνα» κ. α. με συμμετοχές ακαδημαϊκών, βουλευτών, πολιτικών (π.χ. ο Bozidar Djelic, αναπληρωτής πρωθυπουργός της Σερβίας) και άλλων.

*“Νεοσύλληκτοι με καλή θέληση, θα έχουμε την άγρια φιλοσοφία, αμαθείς για την επιστήμη, διεφθαρμένοι για την άνεση, ο κρότος για τον κόσμο που προχωράει”...
A.Rimbaud, “Δημοκρατία”*

Δεδομένου του ότι η εποχή μας θεωρείται «εποχή της πληροφορίας» και η κοινωνία μας «κοινωνία της γνώσης», δεν μπορούμε να παραγνωρίσουμε το από πού πηγάζουν, σε τι αποσκοπούν, το πώς τροφοδοτούνται και διατηρούνται οι διαδικασίες και τα συστήματα (π.χ. εκπαίδευση, ερευνητικά κέντρα) που παρέχουν την «πληροφορία» και τη «γνώση». Το κράτος, δεν αποτελεί ένα αυτοτελές και αυθύπαρκτο μόρφωμα, δεν μπορεί να υπάρξει από μόνο του, παρά μόνο σε αλληλεπίδραση και διαντίδραση με ένα πλήθος ατόμων, που συγκροτείται σε κοινωνία. Η ανάγκη της ύπαρξής του, λοιπόν, υφίσταται στη βάση της χειραγώγησης και του ελέγχου (άμεσου ή έμμεσου), ενώ οι όποιες μορφές έκφρασής του (κράτος πρόνοιας, κράτος δικαίου, κράτος ασφάλειας...) καταδεικνύουν την ιδεολογική του κατεύθυνση κάθε φορά, την οποία πρέπει να κατοχυρώνει και να προστατεύει με κάθε δυνατό τρόπο.

Το πανεπιστήμιο, θεσμός άρρηκτα συνδεδεμένος με την παραγωγή γνώσης, δεν μπορεί παρά να αποτελεί ένα πολύτιμο εργαλείο στην άσκηση της κρατικής πολιτικής -οικονομικής, εσωτερικής, εξωτερικής... Τα ινστιτούτα -είτε ανήκουν σε κάποιο πανεπιστήμιο είτε ως «αυτοτελή ιδρύματα» συνεργαζόμενα με πανεπιστήμια- συνιστούν τα πλέον σημαντικά ιδεολογικά οπλοστάσια για τη χάραξη αυτής της πολιτικής, από τη διαμόρφωση π.χ. κοινής γνώμης έως την κατεύθυνση της βαλκανικής. Ωστόσο, το δυσάρεστο και συγχρόνως ανησυχητικό δεν είναι το ότι τα πανεπιστήμια έχουν μετατραπεί σε think tanks, δεν είναι ότι αποτελούν τα φερέφωνα των εξουσιαστών ως μηχανισμοί παραγωγής ιδεολογίας (αυτό είναι τουλάχιστον το αυτονόητο και... υγιές χαρακτηριστικό που δείχνει ότι το σύστημα δουλεύει -και μας δουλεύει- μια χαρά). Η ιδιαιτερότητα της υπόθεσης έγκειται στο γεγονός πως η πλειοψηφία του κοινωνικού σώματος, όχι μόνο έχει αποδεχτεί αυτή την κατάσταση και τις συναφείς πρακτικές, αλλά επιπλέον τις έχει κανονικοποιήσει στη συλλογική συνείδηση. Και ενώ κάποιοι εκφράζουν την «οργή» τους όταν, για παράδειγμα, το ΑΠΘ κάνει έρευνες για το NATO, η «οργή» αυτή εξαφανίζεται όταν παρόμοιες έρευνες ικανοποιούν σκοπούς του εγχώριου ιμπεριαλισμού (σε Κύπρο, Τουρκία, Βαλκάνια κ.τ.λ.), του στρατιωτικού συμπλέγματος και του νότιου κεφαλαίου (τράπεζες, πολυεθνικές κτλ).

Τα ινστιτούτα-δεξαμενές σκέψης αποτελούν ζωτική δομή της κυ-

ρίαρχης τάξης πραγμάτων, για την οποία και δουλεύουν. Αντιλαμβανόμενοι αυτά ως τέτοια, δεν μπορούμε παρά να προσδιορίσουμε τη στάση μας ως εχθρική απέναντι τους, απέναντι σε καθετί και καθέναν που τα πρεσβεύει και συνεπώς, η απάντηση και η δράση μας πρέπει να είναι άμεση. Τα προγράμματα σπουδών (προπτυχιακά, μεταπτυχιακά, διδακτορικά) δεν μπορούμε να τα διαχωρίσουμε σε «καλά» ή «κακά», στο βαθμό της σχέσης που έχουν με διάφορα ερευνητικά ινστιτούτα, αλλά αποτελούν το παραπάνω κομμάτι ενός θεσμού (αυτού της εκπαίδευσης), ο οποίος άμεσα ή έμμεσα δουλεύει για τα αφεντικά. Προτάσσουμε το σαμποτάζ σε κάθε πτυχή αυτών των διαδικασιών, στα πλαίσια της συλλογικοποίησης των αρνήσεών μας και συνολικότερης επίθεσης στις κυριαρχικές δομές.

* * *

παιράτηματα

σχολή εθνικής άμυνας•περί έρευνας, ελε και λοιπών δραστηριοτήτων•από το πάντειο στο υπουργείο τύπου και από το υπουργείο τύπου στα βαλκάνια

Σχολή Εθνικής Άμυνας

Μέχρι τώρα είδαμε ότι η επιστήμη, είτε μέσω των ινστιτούτων και των διάφορων μεταπτυχιακών είτε μέσω των ίδιων των καθηγητών, έπαιξε και παίζει σημαντικό ρόλο στην εξωτερική πολιτική του ελληνικού κράτους και κεφαλαίου, αναλαμβάνοντας να φέρουν εις πέρας σχετικές έρευνες και αναλύσεις. Παρόλα αυτά η κυρίαρχη ελίτ δεν αρκείται σε μια «εξωτερική» συνεργασία με τους εκάστοτε ακαδημαϊκούς φορείς, αλλά αναβαθμίζει και τον «γνωστικό εξοπλισμό» στο εσωτερικό της, δημιουργώντας εκπαιδευτικές δομές που θα προσφέρουν τις κατάλληλες γνώσεις στα ίδια τα μέλη που τη στελεχώνουν. Μια τέτοια περίπτωση είναι και η Σχολή Εθνικής Άμυνας (ΣΕΘΑ).

Η ΣΕΘΑ ιδρύθηκε το 1950 και στην παρούσα φάση στεγάζεται στο Αβερύφειο Μέγαρο στο "Πεδίο του Άρεως" στην Αθήνα. Σκοπός της είναι «η επιμόρφωση Αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας, του Πυροσβεστικού Σώματος και του Λιμενικού Σώματος, καθώς και Υπαλλήλων των Υπουργείων, Οργανισμών και Επιχειρήσεων Δημοσίου ή ιδιωτικού Δικαίου, με σκοπό μετά την αποφοίτησή τους να καταστούν ικανοί να χειρίζονται θέματα Εθνικής Άμυνας στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους. Επί πλέον η Σχολή λειτουργεί και ως επιστημονικός φορέας στο χώρο των Ενόπλων Δυνάμεων για θέματα Αμυντικής Πολιτικής και Εθνικής Στρατηγικής».

Στη ΣΕΘΑ διδάσκουν είτε σε σταθερή βάση είτε σποραδικά και συμμετέχουν σε εκδηλώσεις διάφοροι καθηγητές των λοιπών πανεπιστημίων (μεταξύ αυτών και οι παντειακοί Γιαλλουρίδης, Μπόση, Καραμπελιάς, Παπαρίζος κ.α.). Πιο συγκεκριμένα, οι καθηγητές «είναι διακριμένες προσωπικότητες στο χώρο τους, Ανώτατοι Διπλωμάτες, Καθηγητές ΑΕΙ, ΑΣΕΙ και Ανώτατοι ε.α Αξιωματικοί. Αποτελούν το επιστημονικό δυναμικό της Σχολής και είναι σύμβουλοι του Διοικητή. Η σχολή διαθέτει καθηγητές στους εξής τομείς: Διεθνών Σχέσεων και Εξωτερικής Πολιτικής, Οικονομικών Θεμάτων, Πολιτικής και Διπλωματικής Ιστορίας, Στρατηγικών Σπουδών και Διευθυντικής, Επιχειρησιακής Έρευνας και Ηγεσίας». Ενώ «ως εξωτερικοί ομιλητές προσκαλούνται Πολιτικά πρόσωπα, Υπουργοί, Πρέσβεις συμμαχικών και φιλικών χωρών, η Ηγεσία ΕΔ, Καθηγητές ΑΕΙ, ΑΣΕΙ, Διευθυντές μεγάλων οργανισμών, Ανώτατοι και Ανώτεροι Αξιωματικοί, καθώς και υψηλόβαθμα στελέχη Υπουργείων και οργανισμών». Στο πλαίσιο των «δραστηριοτήτων» της η ΣΕΘΑ πραγματοποιεί διάφορες εκδηλώσεις, επισκέψεις κλπ. Αναφέρουμε ενδεικτικά μερικές από τις πιο πρόσφατες: 13 Μαΐου 2008 : Στα πλαίσια των ενημερωτικών-επιμορφωτικών παρουσιάσεων διαλέξεων της Σ.Ε.Θ.Α. διοργανώθηκε συζήτηση με θέμα τα ΜΜΕ. Έλαβαν μέρος οι δημοσιογράφοι: κ. Σοφία Βούλτεψη, κ. Λιάνα Κανέλλη, κ.Τέρενς Κούικ, κ. Χρυσάνθος Λαζαρίδης. 30 Ιανουαρίου 2008 : Επίσκεψη στη MOTOR OIL με θέμα Ενημέρωση για δραστηριότητες εταιρείας, με συμμετοχή κλιμακίου Επιτελών της Σχολής και το σύνολο των Σπουδαστών. 11-14 Δεκεμβρίου 2007 : Εκπαιδευτικό ταξίδι στη Βαλκανική με θέμα Ενημέρωση πολιτική - στρατιωτική κατάσταση περιοχής, με συμμετοχή κλιμακίου Επιτελών της Σχολής και το σύνολο των Σπουδαστών. Δεκέμβριος 2007 : Διοργάνωση ημερίδας με θέμα, «Η συμβολή του γεωπολιτισμού στην εθνική ισχύ και ασφάλεια της Ελλάδας», με συμμετοχή Διοικητού της Σχολής, κλιμακίου Επιτελών και σύνολο Σπουδαστών. 15-18 Οκτωβρίου 2007: Επίσκεψη στην Τουρκία για ενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων, με συμμετοχή κλιμακίου Επιτελών της Σχολής και σπουδαστών.

προκήρυξη που μοιράστηκε κατά τη διάρκεια της κατάληψης της πρυτανείας του Πολυτεχνείου, τον Ιανουάριο του 2008, από τα αυτοδιαχειριζόμενα στέκια Πολυτεχνείου, Αρχιτεκτονικής και Σ.Θ.Ε. Κατά τη διάρκεια της τριήμερης κατάληψης πραγματοποιήθηκε και εκδήλωση με θέμα «κουβέντα για την έρευνα - τα πανεπιστήμια ως χώροι εργασίας».

‘Όσοι και όσες σπουδάζουμε στο ΕΜΠ γνωρίζουμε λίγο-πολύ ότι πίσω από τις κλειστές πόρτες των εργαστηρίων της Πολυτεχνειούπολης παίζονται χοντρά ντραβέρια. Δίπλα μας, υπό την ομιχλώδη προπαγάνδα περί «επιστημονικής και τεχνολογικής προόδου» ερευνητικά προγράμματα ή και ολόκληρα μεταπτυχιακά χρηματοδοτούνται από εταιρίες, έρευνες γίνονται κατά παραγγελία από το ελληνικό κράτος και το στρατό του και το χρήμα ρέει άφθονο. Αυτά δε συμβαίνουν ως αποτέλεσμα «κακοδιαχείρισης» ούτε «διαφθοράς» αλλά αντιθέτως αποτελούν μία από τις βασικές λειτουργίες του ΕΜΠ, έναν από τους κύριους λόγους ύπαρξής του. Αποτέλεσμα κακοδιαχείρισης και νομικών εμποδίων είναι μόνο το γεγονός ότι τα παραπάνω δε γίνονται στο βαθμό που το κράτος και το κεφάλαιο χρειάζονται. Τέτοιου τύπου εμπόδια επιχείρηση να παρακάμψει ο νόμος-πλαίσιο κόντρα στον οποίο αγωνιστήκαμε.

Το πανεπιστήμιο δε μπορεί παρά να δουλεύει για το κράτος και τα αφεντικά. Δεν μπορεί παρά να παράγει γνώση, τεχνολογία, know how με γνώμονα τα νέα πεδία της καπιταλιστικής ανάπτυξης (π.χ. τηλεπικοινωνίες, βιοτεχνολογία, στρατιωτική τεχνολογία, μεταφορές). Γνώση χρήσιμη για την κερδοφορία των αφεντικών και το επεκτατισμό του ελληνικού κράτους (οικονομικό και στρατιωτικό). Έτσι, π.χ., οι ηλεκτρολόγοι αναγκάζονται να εξειδικεύονται στις τηλεπικοινωνίες λύνοντας τα προβλήματα του Κόκκαλη, οι ναυπηγοί στις θαλάσσιες μεταφορές και στην «εκτίμηση ρίσκου» λύνοντας τα προβλήματα του ναυτιλιακού κεφαλαίου.

Η έρευνα γίνεται στις πλάτες μας και με την ανοχή μας. Ποτέ δε ρωτηθήκαμε για αυτή, ποτέ δε κληθήκαμε να πάρουμε θέση. Γίνεται στις πλάτες μας όχι μόνο επειδή λαμβάνει χώρα στα διπλανά κτίρια, αλλά επίσης διότι εργαζόμαστε –έμμεσα ή άμεσα- για αυτήν. Καταρχήν οι παραπάνω ανάγκες καθορίζουν το ίδιο το περιεχόμενο της γνώσης που διδασκόμαστε. Βάσει αυτών των αναγκών προσδιορίζονται τα επίπεδα εξειδίκευσης και οι προσοδοφόρες κατευθύνσεις. «Καταρτιζόμενοι» εδώ μέσα αναγκαζόμαστε να γίνουμε οι ίδιοι φορείς της κατευθυνόμενης γνώσης –οι τύποι που ως εργαζόμενοι θα βρίσκουν λύσεις στα προβλήματα των αφεντικών. Πέραν τούτου, όμως, εργαζόμαστε και άμεσα, ήδη, για τα αφεντικά και τους μεγαλοκαθηγητάδες συνεταιίρους τους. Οι διπλωματικές μας συμβάλλουν στην ανάπτυξη της παραπάνω έρευνας. Ακόμα περισσότερο ως μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί –δηλαδή άμισθοι ή χαμηλόμισθοι εργάτες- κάνουμε την χαμαλοδουλειά που έχει αναλάβει ο επιβλέπων καθηγητής

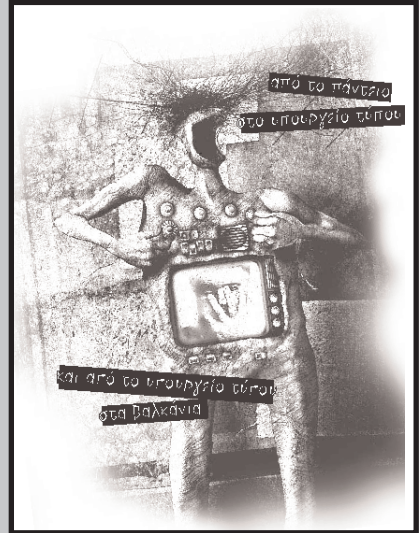
(και την έχει αναλάβει με το αζημίωτο φυσικά). Όσοι σε αυτές τις θέσεις δεν έχουν φάει την παραμύθα της καριέρας έχουν σίγουρα πολλά να πουν και πολλά να κάνουν.

Μέρος του ξεπεράσματος του καρναβαλιού που θεωρείται πολιτική στα πανεπιστήμια θα είναι και η αυτοοργανωμένη δράση ενάντια σε αυτή την έρευνα. Στις περσινές καταλήψεις, όποτε αυτό επιχειρήθηκε, είδαμε την αρχική ανοχή κάποιων καθηγητών να εξαφανίζεται. Όποτε κλείναμε τα εργαστήρια, έσπαγαν λουκέτα, έμπαιναν από πλαϊνές πόρτες και παράθυρα, διότι απλούστατα ένα κλειστό εργαστήριο ΕΜΠ σημαίνει χαμένα φράγκα για τα αφεντικά, απώλεια γνώσης για το κράτος.

Κτίριο ιδιαίτερης σημασίας για την έρευνα εντός του Πολυτεχνείου είναι το κτίριο Ειδικού Λογαριασμού Έρευνας. Ο Ε.Λ.Ε. ελέγχει και εγκρίνει όσα ερευνητικά προγράμματα τρέχουν στο ΕΜΠ, διαχειρίζεται την χρηματοδότησή τους καθώς και τις αμοιβές όσων σχετίζονται με αυτά. Αποτελεί δηλαδή τον κύριο κόμβο της χρηματικής ροής στο ΕΜΠ και κατ' επέκταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Αν κρίνουμε ότι στις περσινές καταλήψεις υπήρξε έλλειμμα στο σαμποτάρισμα της έρευνας, είναι καιρός να αρχίσουμε να κινούμαστε προς αυτή την κατεύθυνση. Το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε στα πλαίσια της κατάληψης της πρυτανείας είναι να μπλοκάρουμε κάθε δραστηριότητα που σχετίζεται με τον Ε.Λ.Ε.

προκήρυξη που μοιράστηκε από το αντιεξουσιαστικό στέκι παντείου στα τέλη Μαΐου του 2008, εν όψει εκδήλωσης που διοργανώθηκε στο... διπλανό υπουργείο Τύπου

Την Τετάρτη 28 Μαΐου η Ένωση Ακολουθών Τύπου διοργανώνει ημερίδα στο Υπουργείο Τύπου με τον ευφάνταστο τίτλο «Η Επικοινωνία της Ελλάδος στη ΝΑ Ευρώπη». Ανάμεσα στους ομιλητές διακρίνονται εκπρόσωποι του εγχώριου «think tank» ΕΛΙΑΜΕΠ, πανεπιστημιακοί (και από το Πάντειο), ο επικεφαλής «Ανάπτυξης Διεθνών Δραστηριοτήτων» της εμπορικής τράπεζας, δημοσιογράφοι καθώς και εκπρόσωποι υπουργείων και Μ.Κ.Ο. Σκοπός της ημερίδας είναι η ανάλυση της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής και της οικονομικής επέλασης των ντόπιων αφεντικών στα Βαλκάνια (και μέσω του ΕΣΟΑΒ -«Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης Βαλκανίων»). Άλλη θεματική είναι το πώς τα παραρτήματα του υπουργείου Τύπου στα Βαλκάνια, σε συνεργασία με τα πανεπιστήμια και τις Μ.Κ.Ο., προπαγανδίζουν αποτελεσματικότερα τις ελληνικές θέσεις στις χώρες αυτές.

«Η οικονομική διπλωματία είναι ένα από τα ισχυρότερα μέσα προώθησης των οικονομικών συμφερόντων μιας χώρας. Το ΕΣΟΑΒ είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την εξωτερική μας πολιτική»

Ευριπίδης Στυλιανίδης, πρώην υφυπουργός εξωτερικών και νυν υπουργός παιδείας, 4 Ιούνη 2007

Είναι γνωστό πως τη δεκαετία του 90' βασικός άξονας της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής είναι η οικονομική και στρατιωτική επέκταση προς τις νέες αγορές των Βαλκανίων. Από το 2000 μέχρι το 2006 δύο χιλιάδες ελληνικές επιχειρήσεις με 80 χιλιάδες θέσεις εργασίας μετέφεραν τις δραστηριότητές τους στις γειτονικές χώρες της Βουλγαρίας και της Δημοκρατίας της Μακεδονίας, εκμεταλλευόμενες τις ευκαιρίες που αναδείχθηκαν στον ορίζοντα. Ευκαιρίες που εδράζονται στο χαμηλό κόστος εργασίας, την εκμετάλλευση, τα εντατικοποιημένα ωράρια, την υπερεργασία και την ανάπτυξη των κερδών με ταχείς ρυθμούς, οδηγώντας στη εξαγορά τοπικών επιχειρήσεων μεταποίησης, και όχι μόνο, από το ελληνικό κεφάλαιο.

Βασικό παράγοντα στην εξάπλωση των επενδύσεων στα Βαλκάνια παίζει το «Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων». Το ΕΣΟΑΒ που, τηρουμένων των αναλογιών, παρομοιάζεται με το περίφημο αμερικανικό σχέδιο Μάρσαλ μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο, είναι ένα πενταετές αναπτυξιακό πρόγραμμα ύψους 550 εκ. € που χρηματοδοτείται από το υπουργείο εξωτερικών για τη διείσδυση του ελληνικού κράτους στην περιοχή με «αντάλλαγμα» τη στήριξη του ευρωπαϊκού προσανατολισμού των Βαλκανίων.

Χρηματοδότηση που πραγματοποιείται μέσω των 5 ελληνικών τραπεζών που έχουν αλώσει τις χώρες αυτές. Χαρακτηριστική είναι η αποστολή 25 επιχειρηματιών στο Κόσοβο σε εκδήλωση που διοργάνωσε το «Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης», ο «Σύνδεσμος Εξαγωγέων Β. Ελλάδος» και ο «Σύνδεσμος Βιομηχανιών Β. Ελλάδος» (όλοι αυτοί συνεργάζονται στην επιτροπή παρακολούθησης του ΕΣΟΑΒ) υπό την αιγίδα του υπουργείου εξωτερικών καθώς και η έγκριση κονδυλίου στη Μ.Κ.Ο. «Αλληλεγγύη» της Αρχιεπισκοπής Αθηνών για «ανθρωπιστική βοήθεια» στην περιοχή. Η Μ.Κ.Ο. «Αλληλεγγύη» είναι η οργάνωση που απορροφούσε κονδύλια από το υπ.εξ. και έδειχνε την «αλληλεγγύη» της μοιράζοντας χαλασμένα τρόφιμα σε εμπόλεμη χώρα! Επιπλέον, στα ανθρωπιστικά μέτρα του προγράμματος είναι η κατασκευή οδικών αξόνων που θα συνδέουν την Ελλάδα με το Βελιγράδι και τα Τίρανα (διευκολύνοντας τη διέλευση τουριστών και εμπορευμάτων από τα Βαλκάνια και την Κ. Ευρώπη για την αύξηση των κερδών των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων και το ελληνικών), η κατασκευή νοσοκομείων και παιδικών σταθμών (με γλαφυρότερη περίπτωση την κατασκευή παιδικού σταθμού στο Ζέμουν της Σερβίας που από το σχετικό κονδύλι 600 χιλ. € ο εργολάβος διέθεσε τα 60 χιλ. €) και η κατασκευή του κτιρίου φιλίας Ελλάδος-Βοσνίας στο Σεράγεβο (συγκαλύπτοντας την συμμετοχή ελλήνων φασιστών στις σφαγές Βοσνίων από Σέρβους, στις αρχές της δεκαετίας του 90').

Έτσι, λοιπόν, προχωρά ο ελληνικός ιμπεριαλισμός. Με το στρατό του, τις τράπεζές του (πάνω από 2300 υποκαταστήματα που αντιστοιχούν στο 20% της τοπικής αγοράς) και την ανθρωπιστική βοήθειά του. Αλλά και με τη συμβολή πανεπιστημιακών, δημοσιο-γράφων και επικοινωνιολόγων που τεκμηριώνουν επιστημονικά και προωθούν τις κινήσεις του ελληνικού κεφαλαίου. Από τους πανεπιστημιακούς που ως μέλη διαφόρων «think tank» (του ΕΛΙΑΜΕΠ στην προκειμένη) παρέχουν εμπεριστατωμένες αναλύσεις και προτάσεις δράσης σε θέματα εξέλιξεων στη ΝΑ Ευρώπη έως τους γραμματείς και συμβούλους επικοινωνίας του υπουργείου τύπου που στελεχώνουν τις ελληνικές προξενικές αρχές, αναπτύσσοντας καλές σχέσεις με τα μμε, προβάλλοντας την εικόνα της Ελλάδας στο εξωτερικό. Από το πάντειο στο Υπ. Τύπου και από το Υπ. Τύπου στα Βαλκάνια...

Ιούνιος 2008

**αντιεξουσιαστικό
στέκι παντείου**
στο ισόγειο του γυάλινου κτιρίου